

KLOTTER I FARSTA OCH VANTÖR

**En
rapport
om
klottret
i
Farsta närpolisområde**

December 2007

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING

- 1 Bakgrund och allmänt om uppföljningen**
- 2 Vad har uppföljningen i grannstödsprojektet avsett?**
  - 2.1 Kladd*
  - 2.2 Taggar*
  - 2.3 Målningar*
- 3 Förekomsten av kladd och taggar**
  - 3.1 Områden med radhus och villor*
    - 3.1.1 Tallkrogen*
  - 3.2 Hållplatser, skyltar, kabelskåp, lyktstolpar i parker, m.m.*
  - 3.3 Områden med flerfamiljshus*
  - 3.4 Skolor och sim- och idrottshall*
  - 3.5 Kommunala vägar och parker m.m.*
  - 3.7 Posten*
  - 3.6 Fortum*
  - 3.8 SL*
  - 3.9 Brist på samarbete vid klottersanering*
- 4 Målningar**
  - 4.1 Rågsveds Centrum*
  - 4.2 Rågsveds tunnelbana*
  - 4.3 Byggnaden vid badet nära Farsta Gård*
- 5 Överväganden**
- 6 Förslag**

SAMMANFATTNING

Kartläggning av klotter i grannstödsprojektet

Farsta BRÅ och Vantör BRÅ har drivit det s.k. grannstödsprojektet under 2004, 2005, 2006 och 2007. De båda rådens verksamhetsområden sammanföll med Farsta närpolisområde.

Vantör Brå gick upp i Enskede, Årsta och Vantör BRÅ i mitten av 2007. Projektet omfattar nu områdena för bägge dessa lokala brottsförebyggande råd.

I nu föreliggande rapport ger frivilligsamordnaren en bild av klotterläget i Farsta närpolisområde. Andra områden än Vantör församling i Enskede, Årsta och Vantör BRÅ har inte kunnat kartläggas eftersom omorganisationen på rådsnivå kom så sent under 2007.

S.k. dagvandrare i grannstödsprojektet har under sina pass gjort många iakttagelser som ligger till grund för den rapport som frivilligsamordnaren vid råden nu gjort. Den avser läget på klotterfronten i slutet av 2007.

Klotter på fastigheter och andra objekt

Kartläggningen under de tre åren har visat att vissa områden i Farsta och Vantör är särskilt utsatta för klotter.

Radhus- och villaområdena i närpolisområdet är som regel förskonade från klotter på fastigheterna. Men det finns undantag i Tallkrogen.

Flerfamiljsbebyggelsen visar i regel en bra bild.

Fortum, Posten och SL

Kabelskåp och större byggnader för transformatorer m.m. – ägda av Fortum – har under alla tre åren alltid varit nedklottrade. I några fall har vi grannstödare sett att några större byggnader sanerats. Kort tid därefter var den nedklottrad igen. Såvitt vi har kunnat se har Fortum inte sanerat byggnaden igen så snart den klottrats på nytt.

SL har en stor byggnad vid Lingvägen mitt emot Söderledskyrkan. Den saneras regelbundet omedelbart efter den klottrats. Av detta skäl upplever vi byggnaden som ”ren” från klotter..

Tunnelbanestationerna inom närpolisområdet har vi inte kunna kartlägga annat än delvis. Intrycket är att

stationerna saneras regelbundet och snabbt. Även betongpelarna för banans viadukter saneras numera ofta.

Postens olika former av skåp är som regel fullklottrade. Posten tycks inte göra någon som helst sanering.

Kommunala vägar och parker

Klotter är vanligt i och vid gångar under vägar.

Kommunen har av allt att döma låtit sanera klotter utmed vissa parkvägar.

Skolbyggnaderna

Vid kartläggningen 2004 var skolbyggnaderna i Farsta och Vantör sällan nedklottrade. Det förekom ibland. Men klottret togs mycket snabbt bort. Intresset för att klottra på dessa byggnader tycks vara förhållandevis litet, trots att byggnaderna som regel har mycket stora och lämpliga ytor för klotter. Läget har varit lika gott sedan starten av kartläggningen..

Bristande samordning

Det finns vad vi kunnat se inte något samarbete mellan olika fastighetsägare när det gäller klotter.

Förslag

I rapporten föreslås

- a) att kartläggningen fortsätter under 2008

- b) att de lokala råden ska fortsätta att stödja fastighetsägare och boende i deras samverkan mot klotter och annan vardagsbrottslighet och våldsbrott.

Informationen och annat stöd till fastighetsägare och boende i mindre stadsdelar eller andra ännu mindre sammanhängande områden bör utvecklas. Syftet med stödet bör vara att söka förebygga den nämnda brottsligheten även i andra former än hittills. Stödet ska även syfta till att begränsa brottslighetens skador och till att minska kostnaderna för att ”reparera” dem.

Informationen bör ges ”digitalt” så långt det är lämpligt och möjligt. Den bör utformas med hänsyn till den IT-tekniska utvecklingen.

- c) att rapporten delges Fortum, Posten och SL

- d) att andra fastighetsägare i närpolisområdet får kännedom om rapporten.

X

X

X

Adress

Farstavägen 91
12334 FARSTA

Telefon

94 48 42
070 743 00 05

Fax

604 94 10

E-post

borje@alpsten.com

1 Bakgrund och allmänt om uppföljningen

De båda lokala brottsförebyggande råden i Farsta och Vantör har haft klotterfrågor på sina program sen flera år tillbaka. Enskede, Årsta och Vantör BRÅ - som bildades 2007 - har också sådana frågor på programmet.

I rådets grannstödsprojekt har klotter i Farsta närpolisområde kartlagts under 2004, 2005, 2006 och 2007. Den grundas främst på iakttagelser som de s.k. dagvandrarerna gjort under pass i grannstödsprojektet.

Närpolisområdet omfattar Farsta och Vantör församlingar. Tidigare rapporter beträffande kartläggningen är daterade den 2 januari 2005, den 10 januari 2006 och den 31 december 2006.

Denna rapport omfattar de båda församlingarna. Andra områden inom Enskede, Årsta och Vantör BRÅ än Vantör har inte kartlagts eftersom omorganisation på rådsnivå kom så sent under 2007. Rapporten är inte så detaljerad som tidigare. De foton som visas är närmast till för att illustrera de uttalanden om läget som görs.

2 Vad har uppföljningen i grannstödsprojektet avsett?

Alla dagvandrarare i grannstödsprojektet har uppmärksammat förekomsten av klotter under sina pass i Farsta och Vantör under 2007. De har delgett mig sina iakttagelser. Som frivilligsamordnare har jag vidare gjort en del utredningar. Jag använder därför vi-formen i rapporten.

Liksom i tidigare rapporter klassas klotteret i kladd, taggar och målningar.

Kladd

En form som av allt att döma utförs av barn eller ungdomar i nedre tonåren. Det är enstaka namn eller oordnade streck. Ofta inte särskilt omfattande klotter.

Taggar

Den andra formen är ”tags” och mer eller mindre ordnat klotter. Taggen är ett ”bomärke”. Det lär vara ett sätt att visa att taggens ägare varit på platsen. Till bilden hör att en yta som klottrats med tags ofta har mängder av taggar med vidhängande klotter.

Målningar

Den tredje formen är vad som kan kallas ”målningar”. Här är det som regel fråga om klotter över större ytor. Målningarna består som regel av dekorativa texter och bilder i mer eller mindre invecklade mönster men även med olika abstrakta objekt.

I fortsättningen berörs kladd och taggar i ett avsnitt. Målningar i ett därpå följande.

3 Förekomsten av kladd och taggar

3.1 Områden med radhus och villor

Dagvandrarare i grannstödsprojektet har inte sett *kladd, taggar och målningar på radhus och villor* – med ett undantag i Tallkrogen.

3.1.1 Tallkrogen

En villa vid Tallkrogens tunnelbanestation har uppenbarligen inte sanerats under 2004, 2005 och 2006 men flera gånger under 2007. Villan är nu gulmålad

Kiosken vid uppgången till tunnelbaneperrongen är däremot mycket nedklottrad – liksom tidigare

Gaveln till huset med ICA-butiken har sanerats. Ett anslag har satts upp på gaveln så att klotter försvåras. Husets framsida är dock nedklottrad.

Foto 2006

Foto i mellandagarna 2007

Kiosken vid uppgången till tunnelbaneperrongen är fullklottrad som tidigare. Den har uppenbarligen inte sanerats vid något tillfälle.

Gaveln på ett affärshus mittemot det gula huset är nedklottrat.

Det allmänna intrycket beträffande denna del av Tallkrogen är dock avsevärt bättre än tidigare.

3.2 *Hållplatser, skyltar, kabelskåp, lyktstolpar i parker, m.m.*

Skydd vid busshållplatser är ofta nerklotttrade. Det gäller också många *lyktstolpar och relativt många vägskyltar och andra skyltar*. Ett typiskt exempel är de nedklottrade skyltarna med texten Tallkrogen som står vid vägkanten strax innan man kommer in på området..

Läget är alltså detsamma som 2006. Det gäller hela Farsta närpolisområde – alltså både Farsta och Vantör församlingar. Det är inte något speciellt för Tallkrogen.

Vad nu sagts gäller även klotter på *kabel - och ledningsskåp som satts upp av Fortum eller TeliaSonera* – eller deras föregångare. Man kan säkert säga att alla sådana skåp är nerklotttrade – utan att göra sig skyldig till någon överdrift.

Det gäller även *postens förvaringsskåp till hjälp vid distribution av post*.

Förhållandena är alltså desamma som 2006 – inte bara i Tallkrogen utan i hela Farsta närpolisområde.

Större byggnader som tillhör Fortum och SL behandlas under punkterna 3.6 och 3.7 i det följande.

3.3 *Områden med flerfamiljshus*

Kladd och taggar på flerfamiljshus är inte vanligt - varken i Farsta eller Vantör.

Men det finns hus där portar och väggar till garagelängor är fullklottrade. Det är i regel fall där fastighetsägarna inte sanerar. I varje fall mycket sällan.

Vidstående foto är ett exempel på en sådan garagelänga..

Det är en garagelänga vid huset Lingvägen 96 – 100.

Ett annat undantag från den i stort sett ljusa bilden när det gäller flerfamiljsbebyggelsen är närområdet väster om tunnelbanestationen Hökarängen. Där förekommer omfattande kladd på lyktstolpar och andra objekt i parkområdet närmast tunnelbanespåren. Däremot inte på bostadshusen.

Kiosken invid nedgången till entrén till t-banans hållplats Hökarängen är alltså fullklottrad. Den har inte sanerats under de fyra år som kartläggningen pågått. Framsidan och en gavel tycks dock ha sanerats under 2007. Däremot är den sida av kiosken som vetter mot tunnelbanan fullklottrad som tidigare.

Hösten 2006

◀ Hösten 2006 Mellandagarna 2007 ▶

Mellandagarna 2007

3.4 *Skolor och sim- och idrottshall*

Kladd på skolbyggnader har vi dagvandrare sällan sett, även om vi ibland ser att någon yta på en skolbyggnad sanerats.

Skälet till det gynnsamma läget är sannolikt att SISAB Skolfastigheter i Stockholm AB låter ta bort klotter snabbt efter klottrandet Enligt uppgift inom 24 timmar – i vissa fall snabbare.

När det gäller skolor är förhållandena lika goda som 2006. Se vidare kommentaren vid punkten 3.6.

Förvaltaren av Farsta Sim- och Idrottshall tycks tillämpa samma snabba sanering som SISAB. Hallen har stora ytor som sannolikt lämpar sig för klottring. Men man ser sällan något klotter på byggnaden. Här följer några foton på byggnaden.

Simhallsbyggnaden mellandagarna 07

En vägg till sporthallsdelen samma tid

En annan sådan vägg samma tid

3.5 *Kommunala vägar och parker m.m.*

Kladd är vanligt utmed parkvägar med belysningsstolpar, parkbänkar och andra ”objekt”. Det gäller i synnerhet gångvägar som passerar en eller flera tunnlar. Betong, kakel eller annan väggbeklädnad i ”tunneln” eller omedelbart utanför den är ofta nerklottrad.

Jag fortsätter med ett exempel från Tallkrogen.

Det finns en tunnel från en stig från Tallkrogens tunnelbanestation. Stigen går på höger sida om spårvallen – sedd i riktning mot stan. Något hundratal meter på den stigen kommer man till en tunnel som går i riktning mot Stora Mossens gård. Tunneln är kladdad med klinkers som är fullklottrade och i flera fall skadade genom åverkan. Flera staket till småstugedomter i direkt anslutning till tunneln är fullklottrade. Tunneln och staketet tycks aldrig ha sanerats.

3.6 *Fortum*

Under 2007 hade vi kontakt med en företrädare för Fortum efter tips av Claes Thunblad på Stockholms Trafikkontor.

Företrädaren framhöll att Fortum numera sanerar en del större objekt. Objekt i centra eller på annan ”framträdande” plats där klotter är särskilt störande. Vi begärde att Fortums byggnad vid Farstagången i Farsta Centrum skulle saneras. Fortum lät göra en sådan. Efter en tid var den nedklottrad igen. Vi anmälde även det. Men vi fick till svar att kylan lade hinder i vägen.

Sent 06

Mellandagarna 07

Ett annat exempel där Fortum sannolikt låtit sanera klotter på en större byggnad under 2007 finns vid Larsbodavägen intill ett större bostadsområde som förvaltas av SKB.

3.7 *Posten*

Såvitt vi har kunnat se har posten inte påbörjat någon sanering av klotter på sina lådor. Lådorna som är till för att underlätta brevbärarnas distribution av post inom olika områden i närpolisområdet.

3.8 *SL*

Det förekommer mycket klotter på bergssidorna utmed tunnelbanan från Farsta Centrum till Hökarängen. Läget har inte förbättrats sedan 2006.

Tunnelbanestationerna är i regel inte nedklottrade. Norra ingången till Hökarängens tunnelbana var tidigare mycket nerklottrad. Den tycks ha sanerats under 2007.

En större SL-byggnad vid Lingvägen mitt emot Söderledskyrkan har ofta sanerats snabbt efter det att den klottrats. Den ordningen har SL tillämpat i flera år. Så också 2007.

◀ Foto 2005

Foto senhösten 2006 ▶

◀ Foto framsidan mellandagarna 2007

Foto baksidan mellandagarna 2007 ▶

3.9 *Brist på samarbete vid klottersanering*

I rapporten i december 2006 gavs ett typiskt exempel på bristande samarbete mellan kommunala organ sinsemellan och mellan dem och andra företrädare för olika fastigheter. Exemplet gällde Farstagångvägen som fortsätter förbi Farsta Gymnasium fram till Magelungsvägen. Förhållandena är alltså desamma.

Som tidigare nämnts saneras byggnaderna för Farsta Gymnasium mycket snabbt efter ett klotter. Enligt uppgift inom 24 timmar eller oftare. Intresset av att klottra på byggnaderna tycks därför vara begränsat. Klottraren är verksam för att synas. SISABs metod ger inte den möjligheten. Här visas fina ytor för klottrare på byggnaderna. Men klotter saknas.

Foto senhösten 06

Foto mellandagarna 07

De Två gångtunnlar som finns på gångvägen fram till Magelungsvägen är i regel nerklottrade. Saneringen sker sällan. Någon samordning med SISAB tycks inte förekomma. Bägge tunnlar är klottrade utvändigt.

En av tunnlar är försedd med klinkers invändigt, Där förekommer inte något klotter. Den andra har inte klinkers invändigt. Inne i den tunneln finns mycket klotter.

Mitt emot gymnasiet finns ett ganska stort Fortumskåp. Det saneras aldrig vad vi kunnat se.

Den byggnad som är mest klottrad finns nära centrumanläggningen. Den disponeras av Fortum. Byggnaden har inte sanerats under 2005 och 2006.

Under 2007 hade vi – som nämnts - kontakt med en företrädare för Fortum efter tips av Claes Thunblad på Stockholms Trafikkontor. Senhösten 2006

Vi begärde att den aktuella byggnaden skulle saneras. Fortum lät sanera. Efter en tid var den nedklottrad igen. Vi anmälde även det. Men vi fick till svar att kylan lade hinder i vägen.

Så vitt vi vet har inte Fortum samordnat sin sanering med aktiviteter av någon annan fastighetsägare utmed Farstagången.

07

Ett annat fall av bristande samordning är följande.

Pelare under tunnelbanans viadukter saneras nu oftare än förr. I varje fall gäller det viadukten vid Farsta Centrum.

Men den som gjort den saneringen har tydligen inte haft något uppdrag att sanera den relativt stora byggnaden under viadukten. Viadukten går över Kroppaplan i Farsta Centrum.

Byggnaden hyser många offentliga toaletter. Den har tegelväggar.

Byggnaden är totalt nedklottrad.

Foton tagna 2006

Foton tagna i mellandagarna

Toalettbyggnaden och viadukten mellandagarna 07